

Številka: Up-223/17-22

Datum: 21. 6. 2018

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavni pritožbi Ramadana Tajroskega, Koper, ki ga zastopa Odvetniška družba Zorman, d. o. o., o. p., Koper, na seji 21. junija 2018

odločilo:

Sklep Višjega sodišča v Kopru št. I Ip 244/2016 z dne 17. 1. 2017 in sklep Okrajnega sodišča v Kopru št. In 14/2915 z dne 28. 4. 2016 se razveljavita. Zadeva se vrne Okrajnemu sodišču v Kopru v novo odločanje.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Sodišče prve stopnje je predlog pritožnika (v izvršilnem postopku dolžnika) za odlog izvršbe kot neutemeljenega zavrnilo. Ugotovilo je, da je pritožnik vložil tožbo za ugotovitev delne neveljavnosti – delne ničnosti notarskega zapisa, ki v tej zadevi predstavlja izvršilni naslov, in s tem izpolnil pogoj po 5. točki prvega odstavka 71. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 28/09, 51/10, 26/11, 53/14 in 54/15 – v nadaljevanju ZIZ), ni pa izkazal nenadomestljive ali težko nadomestljive škode, večje od tiste, ki lahko nastane upniku, ki bi mu nastala z izvršbo. Sodišče se je oprlo na ustaljeno sodno

prakso, po kateri posledic, do katerih pride že zaradi same izvršbe, ni mogoče šteti kot škodo, ki bi upravičevala odlog izvršbe. Navedbe o kazenskem postopku in obtožnici je sodišče štelo za neupoštevne z obrazložitvijo, "da je tudi odlog predlagan na rok v pravdni zadevi na Okrožnem sodišču". Višje sodišče je pritožbo dolžnika zavrnilo. Pritrdilo je sodišču prve stopnje, da pritožnik ni izkazal nastanka nenadomestljive ali težko nadomestljive škode, ki je večja od škode, ki lahko zaradi odloga nastane upniku. Prodaja stanovanja in izselitev dolžnika namreč pomenita škodo, ki nastane kot posledica same realizacije nepremičninske izvršbe in ne upravičuje odloga izvršbe. Višje sodišče je pritrdilo tudi sodišču prve stopnje, da prodaja nepremičnin sama po sebi ne more biti element nastanka škode, ki je ne bi bilo mogoče povrniti, saj bi v primeru razveljavitve ali ugotovitve ničnosti pravnega posla, ki je podlaga izvršilnega naslova, dolžnik svojo denarno terjatev lahko zahteval nazaj. Okoliščin, ki bi v takem primeru dolžniku onemogočale povrnitev denarnega zneska od upnice, dolžnik po oceni pritožbenega sodišča ni dovolj konkretiziral, zgolj sklicevanje na vsebino obtožbe, pri čemer dolžnik ne pojasni, zakaj svoje morebitne denarne terjatve ne bi mogel dobiti iz upničinega drugega premoženja, pa naj ne bi zadoščalo.

2. Pritožnik zatrjuje kršitvi 22. člena in prvega odstavka 23. člena Ustave. Opisuje kompleksno ozadje predmetnega izvršilnega postopka in trdi, da na podlagi sporne posojilne pogodbe za znesek 200.000,00 EUR dolguje kvečjemu 88.000,00 EUR. Navaja, da je vložil tožbo za ugotovitev delne neveljavnosti posojilne pogodbe ter da upnico in še nekaj drugih oseb bremeni pravnomočna kazenska obtožba, da naj bi si na njegov račun na goljufiv način pridobile protipravno premoženjsko korist, med drugim tudi na podlagi notarskega sporazuma, na podlagi katerega teče predmetni izvršilni postopek. Pojasnjuje, da je sodišče njegov predlog za odlog izvršbe zavrnilo in da je javna dražba za prodajo njegovih nepremičnin razpisana za 31. 3. 2017. Navaja, da bo z izvršbo utrpel nenadomestljivo škodo, saj nepremičnin v primeru prodaje tretjim osebam ne bo več mogel pridobiti nazaj. Zadeva bo zanj nepovratna, vzpostavitev prejšnjega stanja kljub morebitnemu uspehu v pravnem postopku ne bo več mogoča. Dodaja, da so nepremičnine na dražbi običajno prodane pod ekonomsko ceno. Ker gre kupnina, pridobljena s prodajo nepremičnin, upniku, pritožnik pričakuje, da se bo za denarjem izgubila vsaka sled. Navaja, da je star 75 let in nima nobenih možnosti, da bi denar pridobil nazaj. Poudarja, da upnici z odlogom izvršbe ne bi nastala nobena večja škoda, saj bodo njene hipoteke ostale vpisane do konca postopka. Ker naj upnica, kot izhaja iz obtožbe, sploh ne bi posojala denarja, pač pa zgolj svoje ime, naj po oceni pritožnika sploh ne bi bila finančno prikrajšana. Pritožnik se ne strinja s presojo sodišča, da ne gre za nenadomestljivo oziroma težko nadomestljivo škodo, in se sprašuje, v katerih primerih bi odlog izvršbe sploh lahko dosegel, če ne ravno v tovrstnih. Poudarja, da se v konkretnem primeru zatrjuje obstoj velike verjetnosti, da je terjatev, ki se izterjuje v izvršilnem postopku, nastala s kaznivim dejanjem, kar izhaja iz priložene pravnomočne obtožbe okrožnega državnega tožilstva. Poudarja, da je že v pritožbi med drugim posebej opozoril na VII. točko obtožbe, ki upnico bremeni kaznivega dejanja zlorabe izvršbe prav v zvezi s

konkretnim izvršilnim postopkom. Tudi dejstvo, da je podana zadostna stopnja verjetnosti, da je bil sporni notarski zapis sestavljen s kaznivim dejanjem, in dejstvo, da je v kazenskem postopku tudi notarka, ki je sestavila konkretni notarski zapis, pojem "nenadomestljiva škoda" po oceni pritožnika postavljata v drugačno luč. Pritožnik sodiščema očita, da sta ta termin razlagali v povsem tehničnem smislu, nista pa opravili presoje o tem, ali je resno načeta zakonitost notarskega zapisa in ali je podana precejšnja stopnja verjetnosti, da je bilo pri sestavi notarskih zapisov storjeno kaznivo dejanje, kar naj bi imelo za posledico ničnost notarskih zapisov in posledično ničnost izvršilnega naslova. Trdi, da realizacija izvršbe zanj pomeni škodo, ki je od storilca ne bo mogel izterjati; naivno bi bilo namreč pričakovati, da bo storilec, ki je do premoženja prišel na protipraven način, čakal in to premoženje vrnil. Ker sodišče njegovih ugovorov ni presojalo v tej luči oziroma ni z ustrezno pravno argumentacijo odgovorilo na njegove pritožbene razloge, naj bi bila odločitev arbitrarna. Pritožnik meni, da je 71. člen ZIZ, zlasti pa njegov peti odstavek (op. pritožnik ima verjetno v mislih 5. točko prvega odstavka), izrazito materialnopravne narave, zato naj bi bilo moralo sodišče vsebinsko presojati vse okoliščine in ugovore, ki se zatrjujejo in ki zahtevajo odlog izvršbe. Meni, da mora sodišče opraviti presojo verjetnosti pritožnikovega uspeha v pravnem postopku, upoštevajoč dve bistveni okoliščini, in sicer, da terjatev ni bila ugotovljena v sodnem (kontradiktornem) postopku ter da je prav ta terjatev predmet kazenskega postopka in suma storitve kaznivega dejanja, v zvezi s katerim je senat treh sodnikov potrdil pravnomočnost obtožbe. Ker sodišče ni opravilo presoje v luči navedenih okoliščin, naj bi ravnalo arbitrarno, pritožnika pa naj bi prikrajšalo tudi za pravico do učinkovitega sodnega varstva.

3. Ustavno sodišče je na seji senata ustavno pritožbo s sklepom št. Up-223/17 z dne 21. 3. 2017 sprejelo v obravnavo in na predlog pritožnika odločilo, da do končne odločitve Ustavnega sodišča v izvršilnem postopku št. In 14/2015, ki teče zoper pritožnika pred Okrajnim sodiščem v Kopru, ni dovoljeno opravljati nadaljnjih izvršilnih dejanj, zlasti ne prodaje njegovih nepremičnin na javni dražbi. V skladu s prvim odstavkom 56. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) je Ustavno sodišče o tem obvestilo Višje sodišče v Kopru. V skladu z drugim odstavkom navedenega člena ZUstS je ustavno pritožbo poslalo v odgovor nasprotni udeleženci, tj. upnici v izvršilnem postopku, ki je na ustavno pritožbo odgovorila.

4. Nasprotna udeleženka (v nadaljevanju upnica) navaja, da izvršilni postopek št. In 14/2015 pri Okrajnem sodišču v Kopru teče na podlagi neposredno izvršljivega notarskega zapisa št. SV 321/13 z dne 9. 4. 2013, sestavljenega pri notarki Polki Boškovič iz Kopra. Pojasnjuje, da gre za notarski zapis posojilne pogodbe med njo in pritožnikom ter sporazum o ustanovitvi hipoteke. Iz notarskega zapisa naj bi izhajalo, da je pritožnik kot posojilojemalec od upnice prejel posojilo v znesku 200.000,00 EUR, ki se ga je zavezal vrniti do 8. 10. 2013. Iz notarskega zapisa naj bi izhajalo tudi, kolikšne zneske, kdaj in na kakšen način naj bi pritožnik prejel. Upnica pojasnjuje, da je pritožnik 13. 5. 2015 vložil tožbo pri Okrožnem sodišču v Kopru

zaradi delne ničnosti notarskega zapisa notarke Polke Boškovič št. SV 321/13 z dne 9. 4. 2013. Trdil naj bi, da je notarski sporazum ničen v delu, ki presega znesek v višini 103.000,00 EUR, ki naj bi jih od upnice dejansko prejel, glede preostalega zneska v višini 97.000,00 EUR pa naj bi trdil, da gre za ustno dogovorjene oderuške obresti. Upnica tožbene navedbe šteje za neresnične in neutemeljene, a poudarja, da pritožnik priznava dolg v višini 103.000,00 EUR in notarski zapis izpodbija le glede zneska, ki navedeni znesek presega. Že zato meni, da niso podani pogoji za odlog izvršbe po 71. členu ZIZ. Dodaja, da pritožnik ne trdi, da je dolg vrnil, in z ničimer tudi ne izkaže morebitnih vračil. Poudarja tudi, da pritožnik ves čas bistveno spreminja navedbe o tem, kolikšen znesek naj bi prejel od upnice. Že samo v ustavni pritožbi naj bi navajal tri različne zneske: 103.000,00 EUR, v nadaljevanju 53.000,00 EUR oziroma 50.000,00 EUR "in nič več", na zaslišanju v zadevi št. I Kpr 10657/2015-121 z dne 26. 6. 2015 pa naj bi pritožnik priznal celo dolg v višini 185.000,00 EUR. Upnica navaja, da prilaga specifikacijo dolga po notarskem sporazumu št. SV 321/13 z dne 9. 4. 2013, ki naj bi jo lastnoročno zapisal pritožnik in iz katere naj bi izhajalo, da priznava prejem posojila v skupni višini 200.000 EUR. Potrdil naj bi prejem gotovine v znesku 52.000,00 EUR, v ustavni pritožbi naj bi priznal prejem zneska 30.000,00 EUR, ki mu ga je nakazala upnica, nakazilo 50.000,00 pa dokazuje s potrdilom o izvršenih plačilih. Navedeno naj bi jasno kazalo, da so očitki o oderuških obrestih in sodelovanju upnice v kriminalnih dejavnostih neutemeljeni. Upnica trdi, da sama ni povezana z osebami, s katerimi naj bi pritožnik po lastnih navedbah sklepal ločene posojilne pogodbe. Navaja, da v razmerju do pritožnika ni pridobila nobene premoženjske koristi, temveč naj bi bil pritožnik tisti, ki je za velik denarni znesek oškodoval njo. Šele po vložitvi predloga za izvršbo naj bi pritožnik začel nasprotovati notarskim zapisom in govoriti neresnice, da bi se izognil vračilu posojil. Upnica našteva še druge okoliščine, ki z obravnavano zadevo neposredno niso povezane, a po njenem mnenju kažejo, da "pritožnik ni zaupanja vredna oseba". Meni, da sama nesporno izkazuje za 80.000 EUR nakazil iz svojega transakcijskega računa na pritožnikovega in da iz zapisnika o zaslišanju pritožnika v kazenski preiskavi izhaja, da mu je v notarski pisarni izročila 12.000 EUR, zato kot očitno neutemeljeno označi trditve, da naj bi svoje ime zgolj posodila Radenku Vasiću in da sama finančno ni prizadeta. Upnica navaja, da ji pritožnik skupaj z obrestmi dolguje najmanj 133.370,92 EUR, za kolikor obstajajo veljavni in nesporni izvršilni naslovi (ob upoštevanju na zaslišanju priznanega dolga pa celo 237.703,08 EUR). Prisilna prodaja nepremičnin naj bi bila zato nujna, pritožnik pa naj glede na nesporni dolg ne bi utrpel nenadomestljive škode. Pritožnikov poskus doseči odlog izvršbe naj bi v očeh upnice pomenil le zavlačevanje postopka, ki mu sodišče ne bi smelo nuditi pravnega varstva. Upnica meni, da je upravičena do čimprejšnjega nadaljevanja izvršbe in poplačila najmanj v nespornem znesku. Ob dejstvu, da tečejo zamudne obresti in da se na drugem naroku nepremičnine lahko prodajo le za 50 odstotkov ocenjene vrednosti, upnico skrbi, da bo poplačilo njene terjatve ogroženo.

5. Ustavno sodišče je z odgovorom seznanilo pritožnika. Ta meni, da so upničine navedbe neutemeljene. Očita ji, da se namesto z zatrjevanimi kršitvami človekovih

pravic v odgovoru ukvarja z vsebino posameznih poslov, sklenjenih v obliki notarskih zapisov. Predmet ustavne pritožbe, tako pritožnik, je očitak Višjemu sodišču, da je predlog za odlog izvršbe zavrnilo, ne da bi odgovorilo na njegove pritožbene navedbe, da izvršba s prodajo njegovih nepremičnin poteka na podlagi notarskih zapisov, ki so hkrati tudi predmet kazenskega postopka, in da mu bo s prodajo nepremičnin nastala nepopravljiva škoda. Prav okoliščina, da je več oseb, vključno z upnico, zaradi sodelovanja pri oderuški aktivnosti v kazenskem postopku, po prepričanju pritožnika kaže na veliko verjetnost, da bo izvršilni naslov odpravljen. Pritožnik se zato ne strinja s presojo Višjega sodišča, da nenadomestljivo škodo predstavlja le tisti znesek, ki presega terjatev. Pritožnik namreč zatrjuje spornost same terjatve, kar po njegovem narekuje odlog izvršbe. Poudarja tudi, da upnica ni bila dejanska stranka pogodbe, za spornimi posli naj bi stala druga oseba, zato neposredno njej ne bo nastala nobena škoda.

6. Z vlogo z dne 8. 7. 2017 je upnica Ustavno sodišče obvestila, da je Okrožno sodišče v Kopru zaradi umika tožbe s sklepom št. P 257/2015 z dne 9. 6. 2017 ustavilo postopek za ugotovitev delne ničnosti spornega notarskega zapisa. Sporočila je tudi, da je Okrožno sodišče v Novi Gorici v kazenskem postopku upnico oprostilo vseh očitkov storitve kaznivega dejanja, v delu, ki se nanaša na sporni notarski zapis, pa naj bi bila oproščena tudi notarka. Glede na navedeno upnica meni, da so navedbe pritožnika v ustavni pritožbi neutemeljene.

7. Pritožnik, seznanjen z navedenim, je poudaril, da kazenska zadeva še ni pravnomočno zaključena. Iz zapisnika o razglasitvi sodbe naj bi izhajalo, da je državna tožilka zoper sodbo napovedala pritožbo. V zvezi s sklepom o ustavitvi pravnega postopka, ki ga je sodišče prve stopnje sprejelo na podlagi fikcije umika tožbe, pa pritožnik pojasnjuje, da je predlagal vrnitev v prejšnje stanje, podrejeno pa je vložil tudi pritožbo. Pričakuje, da bo s pritožbo uspel. Meni, da navedbe upnice niso upoštevne, in vztraja pri vloženi ustavni pritožbi.

B. – I.

8. Navedbe upnice, da jo je Okrožno sodišče v Novi Gorici v kazenskem postopku oprostilo vseh očitkov storitve kaznivega dejanja, ne morejo vplivati na odločanje Ustavnega sodišča o ustavni pritožbi. Ne glede na to, da iz zapisnika, ki ga prilaga, ni razvidno, da bi bil kazenski postopek že pravnomočno končan, je v tem primeru pomembno to, da je bil v času odločanja sodišč kazenski postopek v fazi pravnomočne obtožnice. Ustavno sodišče ne odloča o sami zadevi, temveč v postopku z ustavno pritožbo glede na pritožbene trditve le preizkuša, ali so sodišča pri odločanju sprejela stališča, ki so v neskladju s človekovo pravico ali temeljno svoboščino. Trditve upnice o obstoju in višini njene terjatve za odločitev o ustavni pritožbi niso ustavnopravno upoštevne, zato se Ustavno sodišče do njih ne opredeljuje.

B. – II.

9. Bistvo pritožnikovih navedb je očitek, da se sodišči nista po vsebini opredelili do dveh vidikov, pomembnih za odlog izvršbe. Prvič, da terjatev, ki se izterjuje v predmetnem izvršilnem postopku, ni bila ugotovljena v kontradiktornem sodnem postopku. In drugič, da je v zvezi s terjatvijo, ki se izterjuje v izvršilnem postopku, v času odločanja sodišča tekkel kazenski postopek zoper več obdolženih na podlagi pravnomočne obtožnice, ki je upnico bremenila kaznivega dejanja zlorabe izvršbe, več drugih oseb pa goljufije. Pritožnik meni, da bi morali sodišči navedene okoliščine upoštevati tako pri razlagi pojma "nenadomestljiva škoda" kot tudi pri presoji stopnje verjetnosti uspeha pritožnika tako v kazenskem kot v pravdnem postopku. Ker je ustrezna obrazložitev hkrati tudi pogoj za preizkus razumnosti sprejete odločitve,¹ je Ustavno sodišče moralo najprej odgovoriti na vprašanje, ali sta sodišči svojo odločitev obrazložili skladno s standardi, ki jih zagotavljajo procesna jamstva iz 22. člena Ustave.

10. Obrazložena sodna odločba je bistven del poštenega postopka. Ustavno sodišče v novejši ustavnosodni presoji poudarja, da je obrazložitev sodne odločbe samostojna in bistvena prvina pravice do poštenega sojenja, ki jo zagotavlja 22. člen Ustave.² Njena izvirna vrednost je v zagotavljanju uvida v razloge za odločitev same po sebi, in to predvsem stranki, ki v postopku odločanja o svoji pravici, obveznosti oziroma pravnem interesu ni bila uspešna.³ Tako za zagotovitev pravice do poštenega sojenja kot tudi za zagotovitev zaupanja v sodstvo je namreč velikega pomena, da stranka, tudi če njenemu zahtevku ali pravnemu sredstvu ni ugodeno, lahko spozna, da se je sodišče z njenimi argumenti seznanilo in jih obravnavalo, in da ne ostane v dvomu, ali jih sodišče morda ni enostavno prezrlo.⁴ Obveznost, da sodišča navedejo razloge za svojo odločitev, nalaga tudi 6. člen Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 – EKČP). V svojih odločitvah jo poudarja tudi Evropsko sodišče za človekove pravice (v nadaljevanju ESČP). Obseg te obveznosti je odvisen od narave odločitve, okoliščin posameznega primera in pomena odločitve za stranko.⁵

---

¹ Odločba Ustavnega sodišča št. Up-1381/08 z dne 23. 9. 2009 (Uradni list RS, št. 80/09).

² Odločbe Ustavnega sodišča št. Up-147/09 z dne 23. 9. 2010 (Uradni list RS, št. 83/10), št. Up-162/09 z dne 16. 12. 2010 (Uradni list RS, št. 3/11) in št. Up-1273/09 z dne 13. 10. 2011 (Uradni list RS, št. 93/11).

³ Odločba Ustavnega sodišča št. Up-1273/09.

⁴ Odločba Ustavnega sodišča št. Up-373/97 z dne 22. 2. 2001 (Uradni list RS, št. 19/01, in OdlUS X, 108). Prim. tudi J. M. Jacob, *Civil Justice in the Age of Human Rights*, Ashgate Publishing Limited, Aldershot 2007, str. 86–88.

⁵ Primerjaj npr. sodbe ESČP v zadevah *Ruiz Torija proti Španiji* z dne 9. 12. 1994, *Hiro Balani proti Španiji* z dne 9. 12. 1994, *Garcia Ruiz proti Španiji* z dne 21. 1. 1999, *Helle proti Finski* z dne 19. 12. 1997, *Hirvisaari proti Finski* z dne 27. 9. 2001 in *Salov proti Ukrajini* z dne 6. 9. 2005.

11. Zahteva po obrazloženosti odločb instančnih sodišč je v primerih, ko je odgovor na očitke vlagatelja pravnega sredstva vsebovan že v odločbi nižjega sodišča, instančno sodišče pa s temi argumenti soglaša, nižja od siceršnje zahteve po obrazloženosti sodnih odločb. Vendar mora tudi v takem primeru iz sodbe instančnega sodišča izhajati, da se je sodišče z upoštevnimi navedbami strank seznanilo in jih obravnavalo.⁶

12. V obravnavani zadevi je sodišče zavrnilo pritožnikov predlog za odlog izvršbe. Odlog izvršbe je zastoj v izvršilnem postopku, ki se nanaša na stadij oprave izvršbe in je pogosto posledica tega, da obstaja dvom o dopustnosti izvršbe.⁷ Na podlagi 71. člena ZIZ lahko sodišče na dolžnikov predlog popolnoma ali deloma odloži izvršbo, če dolжник izkaže za verjetno, da bi s takojšnjo izvršbo pretrpel nenadomestljivo ali težko nadomestljivo škodo in da je ta škoda večja od tiste, ki zaradi odloga lahko nastane upniku, in sicer v več taksativno naštetih primerih, med drugim tudi, če je vložena tožba na neveljavnost pravnega posla iz neposredno izvršljivega notarskega zapisa, na podlagi katerega je bila dovoljena izvršba.

13. Sodišče je upoštevalo, da je pritožnik vložil tožbo za ugotovitev delne neveljavnosti – delne ničnosti notarskega zapisa, ki v tej zadevi predstavlja izvršilni naslov, in s tem izpolnil pogoj po 5. točki prvega odstavka 71. člena ZIZ. S sklicevanjem na ustaljeno sodno prakso, po kateri posledic, do katerih pride že zaradi same izvršbe, ni mogoče šteti kot škodo, ki bi upravičevala odlog izvršbe, pa je presodilo, da pritožnik ni izkazal nenadomestljive ali težko nadomestljive škode, večje od tiste, ki lahko zaradi odloga nastane upniku. V zvezi z obsežnimi navedbami pritožnika, da je upničina terjatev posledica širše kriminalne dejavnosti, v kateri naj bi upnica in več z njo povezanih oseb na goljufiv način pridobile protipravno premoženjsko korist v njegovo škodo, da v zvezi s tem teče kazenski postopek, v katerem med drugim upnico bremeni obtožba za poskus kaznivega dejanja zlorabe izvršbe in ji očita, da je kljub vedenju, da pritožniku ni ničesar posodila oziroma da je bil notarski zapis št. SV 321/13 navidezno sklenjen, začela postopek izvršbe, je sodišče prve stopnje zapisalo le, da te trditve niso upoštevne, ker "je tudi odlog predlagan na rok v pravdni zadevi na Okrožnem sodišču".

14. Pritožnik je v pritožbi opozoril, da sodišče prve stopnje ni presojalo njegovih navedb, da je upnikova terjatev posledica širše kriminalne aktivnosti, v kateri naj bi upnica aktivno sodelovala, da pravnomočna obtožba bremeni upnico in več drugih oseb, da so si na njegov račun pridobile protipravno premoženjsko korist, med drugim na podlagi notarskega zapisa št. SV 321/2013 z dne 9. 4. 2013 (ki je v tem izvršilnem postopku izvršilni naslov), da je upnica obtožena kaznivega dejanja zlorabe izvršbe in da je zato izvršilni postopek v svojem bistvu obremenjen s protipravnostjo. Kljub izrecni pritožbeni graji, usmerjeni v zatrjevanje, da pritožnik na svoje trditve ni dobil

---

⁶ Odločba Ustavnega sodišča št. Up-391/14 z dne 16. 6. 2016.

⁷ D. Wedam Lukić, Civilno izvršilno pravo, Časopisni zavod Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana 1992, str. 78.

odgovora, je Višje sodišče zgolj pritrdilo razlogom sodišča prve stopnje in s tem zadostnosti obrazložitve s sklicevanjem na sodno prakso o tem, katero škodo šteti za nenadomestljivo oziroma težko nadomestljivo. Pritožnika je poučilo, da bi v primeru uspeha v pravnem postopku lahko zahteval vrnitev svoje denarne terjatve, in mu očitalo, da "ni konkretiziral okoliščin, ki bi mu v primeru uspeha v pravnem postopku onemogočale povrnitev izterjanega denarnega zneska od upnice". Dodalo je, da "zgolj sklicevanje na vsebino obtožbe, pri čemer dolžnik ne pojasni, zakaj svoje morebitne (denarne) terjatve ne bi mogel dobiti iz upničinega drugega premoženja, [...] ne zadošča".

15. Sodišči sta svojo odločitev gradili na ustaljenem stališču sodne prakse v zvezi s pojmom težko popravljiva škoda. Pritožnikovim trditvam o vzporednem teku kazenskega postopka zato nista pripisali posebne teže. Stališče, po katerem je težko nadomestljiva škoda, ki lahko utemelji odlog izvršbe, le tista, ki presega škodo, zajeto v sami realizaciji izvršbe, je v sodni praksi in teoriji sicer splošno sprejeto in ustaljeno.⁸ Vendar sklicevanje nanj ne sme biti nekritično in neodvisno od okoliščin konkretnega primera.⁹ Četudi bi obrazložitev s sklicevanjem na ustaljeno sodno prakso v zvezi s pojmom težko popravljiva škoda v določenih primerih lahko zadoščala z vidika zahteve po obrazloženosti sodne odločbe, ki jo jamči 22. člen Ustave, v obravnavanem primeru ni tako. Sodišče zgolj s sklicevanjem na navedeno sodno prakso ni odgovorilo na pritožnikov dvom glede dopustnosti nadaljevanja izvršilnega postopka za izterjavo terjatve, v zvezi s katero je v času njegovega odločanja zoper več oseb tekel kazenski postopek, zoper upnico celo zaradi poskusa zlorabe izvršbe. Prav tako k odpravi pritožnikovih dvomov ni prispevalo pojasnilo, da njegove trditve niso upoštevne, ker "je tudi odlog predlagan na rok v pravdni zadevi na Okrožnem sodišču".

16. Enako velja za odločanje Višjega sodišča, ki je razlogom sodišča prve stopnje v zvezi s sklicevanjem na ustaljeno sodno prakso v zvezi z vsebino pojma "težko popravljiva oziroma nenadomestljiva škoda" pritrdilo, ni pa ponudilo vsebinskih razlogov, zakaj pritožnikova izvajanja v zvezi z vzporednim tekom kazenskega postopka niso upoštevna za odločitev. Tak, v nekaterih primerih sicer sprejemljiv način argumentacije, v okoliščinah tega primera ne zadošča. Pritožnik je namreč v pritožbi trdil prav to, da na svoje navedbe ni dobil odgovora, in posledično grajal neobrazloženost sklepa sodišča prve stopnje. Okoliščine zadeve, ko sodišče po eni strani na podlagi pravnomočne obtožbe zoper več oseb vodi kazenski postopek

---

⁸ Ustavno sodišče se na tem mestu v njegovo vsebino z vidika očitane arbitrarnosti ne spušča. Kot je bilo že pojasnjeno, je za preizkus razumnosti sprejete razlage najprej potrebna ustrezna obrazložitev.

⁹ Prim. npr. 5. točko sklepa Ustavnega sodišča št. Up-921/14 z dne 29. 1. 2015 o utemeljitvi sklepa o začasnem zadržanju z ustavno pritožbo izpodbijane sodne odločbe: "Prodaja nepremičnine v izvršilnem postopku je težko popravljiva posledica." O nepopravljivih posledicah sodne prodaje nepremičnine tudi ESČP npr. v sodbi v zadevi *Vaskršič proti Sloveniji* z dne 25. 4. 2017, 85. točka: "[...] in view of the irreparable consequences of the judicial sale for the applicant [...]".

zaradi utemeljenega suma goljufije pri sklepanju spornih posojilnih pogodb, zoper upnico pa tudi zaradi poskusa zlorabe izvršbe, po drugi strani pa na podlagi ene izmed spornih pogodb dovoli in realizira prav to izvršbo s prodajo dolžnikovih nepremičnin, so izjemne. Sodišče v razmerju do stranke nastopa kot enotna sodna oblast,¹⁰ zato stranka utemeljeno pričakuje jasno pojasnilo, zakaj odloga izvršbe ne more utemeljiti npr. vzporedni tek kazenskega postopka, ki upnico bremeni poskusa zlorabe prav te izvršbe. Dolžnikove trditve o vzporednem teku kazenskega postopka v zvezi s terjatvijo, ki se v izvršbi (katere odlog se predlaga) izterjuje, zato pri odločanju o predlogu za odlog izvršbe terjajo več od golega sklicevanja na sodno prakso in pavšalnega odgovora, da za odločitev niso pomembne. Izjemnost okoliščin tega primera je zato tista, ki je sodišču narekovala še posebno skrbno in izčrpno obrazložitev njegove odločitve.¹¹ Utemeljevanje odločitve z naštevanjem okoliščin, ki jih pritožnik ni navedel (pa bi jih po oceni sodišča moral), sicer lahko prispeva k prepričljivosti obrazložitve, vendar šele potem, ko stranka dobi vsebinski odgovor na navedbe, ki jih je podala.

17. Zaradi pomena zadeve za pritožnika in izjemnosti položaja zaradi vzporednega teka izvršilnega in kazenskega postopka, v katerem se je upnici očitalo kaznivo dejanje poskusa zlorabe izvršbe, zgoščeni obrazložitvi, ki sta jo podali sodišči, ne dosežeta standarda obrazložene sodne odločbe. Zato sta sodišči pritožniku kršili pravico iz 22. člena Ustave. Ustavno sodišče je izpodbijana sklepa razveljavilo in zadevo vrnilo sodišču prve stopnje v novo odločanje. Ker je sklepa razveljavilo že zaradi navedene kršitve, ni presojalo pritožnikovih navedb o kršitvah drugih človekovih pravic.

C.

18. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 59. člena ZUstS v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Rajko Knez, dr. Etelka

---

¹⁰ Prim. odločbo Ustavnega sodišča št. Up-46/12 z dne 2. 10. 2014 (Uradni list RS, št. 74/14, in OdlUS XX, 38). Ustavno sodišče je v tej zadevi (sicer z vidika meril, ki so se v praksi ESČP oblikovala pri odločanju o kršitvi pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja) poudarilo, da so pravdna sodišča, ki so odločala o veljavnosti izvršilnega naslova, in izvršilni sodišči, ki sta vodili postopek izvršbe na podlagi istega izvršilnega naslova, v razmerju do stranke nastopali kot enotna sodna oblast, zato jih je tako treba tudi obravnavati. Dodalo je, da se je pritožnik, ki je za zavarovanje svojih pravic in koristi sprožil sodni postopek, v katerem je izpodbijal veljavnost izvršilnega naslova, utemeljeno zanesel, da je sodni sistem organiziran tako, da bo o veljavnosti izvršilnega naslova sodišče odločilo še pred pravnomočnostjo sklepa o izročitvi, izdanega na podlagi istega izvršilnega naslova.

¹¹ Vpliv okoliščin konkretnega primera na zahtevo po izčrpnosti obrazložitve poudarja tudi ESČP (prim. sodba v zadevi *Hirvisaari proti Finski*).

Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik in Marko Šorli. Odločbo je sprejelo soglasno. Sodnica Mežnar je dala pritrdilno ločeno mnenje.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica